

NÁRODNÍ FONOTÉKA ČR

INFORMAČNÍ ZDROJ PRO VZDĚLÁVÁNÍ

Digitalizace, ochrana a zpřístupňování kulturního dědictví pro budoucí generace

Týden otevřeného vzdělávání 2015

OBSAH:

- 1. Pojem „Národní fonotéka“
- 2. Stručně z historie
- 3. Současná situace v ČR
- 4. Příprava koncepce a strategie – problémy k řešení

- 5. Co je to **Virtuální Národní Fonotéka (VNF)**
 - Cíle
 - Obsah
 - Funkce:
 - Informační
 - lokační
 - **vzdělávací**
 -

„NÁRODNÍ FONOTÉKA“

- bibliotéka - filmotéka – artotéka - fonotéka
- zvukové dokumenty = nosiče všech typů:
 - fonograf (válečky), magnetické pásy, standardní šelakové desky, CD, audiokazety, minidisky ...
 - ve formátu analog i digital (born digital)
- důležité je zachovat záznamy pro budoucí generace
- důležitá jsou i technická zařízení
- jde o zvukové dokumenty se vztahem k území ČR, částečně i ze Slovenska
- chybí obdoba Národní knihovny, -muzea, -galerie, -archivu, --filmového archivu...

A jde o součást našeho i evropského kulturního dědictví

STRUČNĚ Z HISTORIE

- první záznam a reprodukce zvuku – 1877, T. A. Edison vynalezl fonograf. Medium – váleček – problémy s kopírováním a množením
- 1888 Emil Berliner – vynalezl gramofon. Medium – plochá deska - snadno kopírovatelná lisováním.
- 1891 první nahrávka na českém území - edisonův fonováleček
- 1901 první česká vydaná gramofonová deska „berlinerka“
- 1910 první myšlenky o národní fonotéce – prof. J. Zubatý
- 1928 – 1934 úsilí ČAVU – základem archivu 506 matric
- 1930 založena ESTA a Ultraphon = první ryze česká gramofonová vydavatelství
- 1932 vyslovena **stále** aktuální idea K. Čapka:
 - *„aby každý stát soustředil a uchoval v nějaké národní diskotéce cenné desky obsahující jednak národní folklór, jednak vynikající díla domácích skladatelů nebo výkonných umělců a uměleckých souborů,, ... „tak by vznikl skutečný archív národní hudby v autentickém a vrcholném provedení,, ... „věc jistě žádoucí,, ... „k němuž se dříve nebo později nevyhnutelně dojde všude,,*
- Karel Čapek. Lidové noviny ze dne 2. 5. 1932
- rozvoj gramofonového průmyslu před 1. sv. válkou
- 1946 jeho znárodnění: Gramofonové závody, Supraphon
- Archiv ČAV přechoval historické matrice až do r. 2002

STRUČNĚ Z NEDÁVNÉ HISTORIE

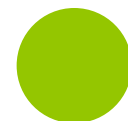
- 1991 – povinný „výtisk“ do 3 institucí
- 90. léta 20. století – nové iniciativy:
 - skupina „zvukových“ institucí
 - snahy zmapovat stav a navrhnout koncepční řešení
 - ale nedostatek financí....
- A problémy rostou – degradace pokračuje, naše zpoždění se zvyšuje...
- pokusy o řešení pomocí projektu :
 - České muzeum hudby, později + další instituce
 - řešení archivní funkce a zpřístupňování
 - 3x neúspěšnost ☹
- 2012 Moravská zemská knihovna buduje s pomocí grantu **Virtuální národní fonotéku**

HLAVNÍ PROBLÉMY

- fyzická degradace = **hrozí definitivní ztráty obsahu ZD !!!**
- pro oblast zvuku dosud **neexistuje specializovaná instituce** (viz pro film atd.)
- v zahraničí je to obvyklé (British Library, LOC,...)
- v zahraničí jsou specializované portály (Europeana Sounds)
- V ČR neexistuje:
 - kompletní evidence o domácí produkci
 - nemáme soupis všech institucí, spravujících ZD
 - kompletní informace o stavu fondů ZD a stavu jejich zpracování
 - souborná diskografická publikace
 - evidence již digitalizovaných záznamů
 - koordinace aktivit jednotlivých institucí
 - plán dlouhodobé ochrany a digitalizace ZD
- nemůžeme se prezentovat do zahraničí

A jde o součást našeho i evropského kulturního dědictví

SOUČASNÁ SITUACE

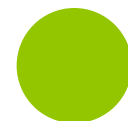
- MZK hledá cesty k dalšímu rozvoji VNF
- iniciuje širší spolupráci v ČR i na Slovensku
- Pracovní skupina pro ochranu, digitalizaci a zpřístupňování ZD při MZK
- všechny významné zvukové instituce:
 - ČRo, ČT, NK, NM,
- včetně komerčních a privátních subjektů
 - Supraphon, soukromí sběratelé
- spolupráce v rámci PS MK pro digitalizaci
- příprava koncepčních materiálů a návrhů komplexního řešení ODaZ ZD

Jsme v procesu informování, „lobování“....

VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA - CÍLE

- vybudovat **volně dostupnou** databázi nosičů existujících na našem území a nahrávek vydaných u nás
- požádat instituce o předání již existujících záznamů o ZD (metadata)
- hledat zajímavé sbírky (zejména soukromé)
- zdigitalizovat vlastní fond ZD a zpřístupnit ho
- vypracovat metodické postupy
- získávat další přispěvatele
- postupně se stát generálním on-line katalogem
- sdílet zkušenosti

VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA – FÁZE BUDOVÁNÍ

- Průzkum fondů v archivech, knihovnách, muzeích oslovení soukromých subjektů atd.:
 - dotazníkové šetření
 - terénní průzkum studentů ([výsledky na webu](#))
- kontaktování vlastníků sbírek – spolupráce
- vyhledávání specialistů na historické ZD
- výběr a vývoj SW pro VNF
- vytvoření webu
- agregování **standardizovaných** metadat do VNF
- připojování odkazů na již digitalizované ZD
- certifikované metodiky

VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA – CO JIŽ OBSAHUJE

- Webový portál: narodnifonoteka.cz
 - popis projektu, soupis literatury, výsledky průzkumů, metodiky, odkazy na instituce
 - historické dokumenty
 - vstup do vlastní databáze
 - dokumentaci práce PS
- Instituce, které již předaly záznamy:
 - MZK, Supraphon, MK v Praze, SVK Kladno,
- Oslovené instituce:
 - ČRo, ČMH, AMU, IDU, JAMU, AV – EÚ, NK-HO, Knihovna MHK....
- **přes 400 000 záznamů tj. metadata**
- odkazy na plný obsah nahrávky v závislosti na AZ
- <http://goo.gl/Je8urh>

VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA

 [Hledat](#)[Možnosti vyhledávání](#)[Objevte více](#)[Historie vyhledávání](#)[Procházení katalogu](#)[Pokročilé vyhledávání](#)[Prohlížení abecedně](#)[Rejstříky](#)

...aby každý stát soustředil a uchoval v nějaké národní fonotéce, jednak národní folklór, jednak vynikající díla domovních a uměleckých souborů, pokud jsou nahrána na gramofonové desky. To by bylo skutečný archiv národní hudby v autentickém a výtvarném záznamu, k mezinárodní propagaci domácího umění, k rozšíření jeho vlivu, a to je věc jistě žádoucí.

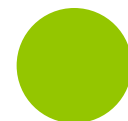
O projektu

Virtuální národní fonotéka má za cíl informovat o obsahu a dostupnosti daného zvukového dokumentu.

VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA = INFORMAČNÍ ZDROJ

- pro laickou veřejnost = pro každého z nás
- pro odbornou veřejnost: knihovny, muzea, badatelé, sběratelé...
- pro paměťové instituce: metodiky, konzultace....
- pro rozvoj nové kreativní tvorby
- pro prezentaci kulturního odkazu ČR

- **Pro více informací:**
 - Portál projektu
 - Článek Filipa ŠÍRA
 - Články Gabriela GÖSSLA v archivu ČRo

CO DÁL

- prosadit koncepci ODaZ do státní kulturní politiky
- prosadit téma do dotačního programu MK ČR
- napsat úspěšný projekt
- získat pro MZK pověření = národní koordinátor
- vybudovat v MZK kompetenční centrum
- pokračovat v průzkumech sbírek a institucí
- aktivně zapojit co nejvíce zvukových institucí
- dohodnout jednotné popisné schéma pro ZD
- získat finanční podporu státu pro další rozvoj portálu VNF

AUTOŘI PROJEKTU VNF:

FILIP ŠÍR

PETR ŽABIČKA

MORAVSKÁ ZEMSKÁ KNIHOVNA V BRNĚ

WEB:

[HTTP://PROJEKT.NARODNIFONOTEKA.CZ/HOME](http://projekt.narodnifonoteka.cz/home)

Iva Horová: iva.horova@amu.cz

Děkuji za pozornost !

Vše

Hledat

Pokročilé vyhledávání

☒ Zachovat současné nastavení filtrů

Home > Vyhledávání:

Rok vydání

Zobrazuji 1 - 9 z 9 pro vyhledávání: ". [Poslat e-mailem](#)☐ Vybrat vše

Výsledků na stránku

10

Seřadit podle

Podle data vzestupně

☐ 1

Alba

Fonoválečky

Já mám holku mrňavou : mazurka

Hlavní autor Zeffi, Josef Heřman, 1872-1955

Vydáno 1900

Institute:

Národní muzeum

☐ 2

Alba

Fonoválečky

Lachcouplet aus die Geisha : bariton

Hlavní autor Jones, Sidney, 1861-1946

Vydáno 1900

Institute:

Národní muzeum

☐ 3

Alba

Nach Nussdorf : Marsch

Hlavní autor Neidhardt, Alois

Vydáno 1900

Institute:

Upřesnit hledání

ODSTRANIT FILTRY

✕ Typ dokumentu
Fonoválečky

VYDAVATEL

Edison

Columbia Hardgus

s.n.]

INSTITUTE

Národní muzeum

TYP DOKUMENTU

Alba

Fonoválečky

AUTOR

Jones, Sidney, 186

Neidhardt, Alois

Vše ▾

Hledat

Pokročilé vyhledávání

[Home](#) > [Vyhledávání](#) > [Já mám holku mrňavou](#) > [Obsah](#)

Já mám holku mrňavou mazurka

Hlavní autor:	Zeffi, Josef Heřman, 1872-1955
Korporativní autor:	Edison Orchestr
Médium:	Alba Fonoválečky
Instituce:	Národní muzeum
Vydáno:	[S.l.] : Edison [1900-1915]
Témata:	fonoválečky
Účinkují	Edison Orchestr
Další naklad. čísla	16502
Fyzický popis:	1 váleček : analog ; průměr 54 mm, délka 106 mm
Doba přehrávání:	00:02:12

VIRTUÁLNÍ NÁRODNÍ FONOTÉKA

Upravit toto pokročilé vyhledávání | Začít pokročilé vyhledávání | Začít základní vyhledávání

Vyhledávané termíny : "(Vše:MZK)"

Home > Vyhledávání: (Vše:MZK)

Rok vydání

Zobrazuji 1 - 10 z 14 Poslat e-mailem

☐ Vybrat vše

Výsledků na stránku 10 | Seřadit podle Relevance

☐ 1

Bimba, non t'avvicinar
Hlavní autor Bettinelli, Angelo, 1878-1953
Vydáno 1927
Institute:
Moravská zemská knihovna
"...MZK..."

Digitalizovaný dokument

☐ 2

Wünscherliad
Hlavní autor Koschat, Thomas, 1845-1914
Institute:
Moravská zemská knihovna
"...MZK..."

► soundrecording: Bimba, non t'avvicinar ► Amapola

▼ Kolekce nahrávek

soundrecording: Bimba, non t'avvicinar

▼ Zvukové nosiče

▼ ☐ **Amapola**

► ☐ Bimba, non t'avvicinar

Náhled

Popis

OCR

<http://goo.gl/Je8urh>

